

Sygn. akt VII U 1080/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2019 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Marta Jachacy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 kwietnia 2019 r. w Warszawie

sprawy I. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania I. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. z dnia 5 lipca 2018 r., znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. z dnia 5 lipca 2018 r., znak: (...)ten sposób, że przyznaje odwołującemu I. P. prawo do wcześniejszej emerytury (z warunków szczególnych) od dnia 1 lipca 2018 roku,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz odwołującego I. P. kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

3. stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w wypłacie świadczenia.

UZASADNIENIE

I. P. w dniu 31 sierpnia 2018 r. złożył do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. z dnia 5 lipca 2018 r., znak: (...), na mocy której organ rentowy odmówił mu prawa do wcześniejszej emerytury – z warunków szczególnych.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podkreślił, że legitymuje się wymaganym 15 - letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych oraz 25-letnim ogólnym stażem pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił natomiast okresu jego zatrudnienia od dnia 12 marca 1977 r. do dnia 20 października 1977 r. oraz od dnia 15 listopada 1979 r. do dnia 22 listopada 1979 r. w Warsztacie Elektromechanicznym Punkcie Usługowym T. S. z siedzibą w W., gdyż okresy te nie zostały wystarczająco udowodnione. Ubezpieczony podkreślił, że w trakcie zatrudnienia w ww. zakładzie pracy wykonywał pracę na stanowisku ślusarza narzędziowego w pełnym wymiarze czasu pracy. Z kolei w okresie od dnia 30 listopada 1979 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. był zatrudniony w T. Zakładach (...), gdzie wykonywał prace przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu na stanowisku ślusarza. Okres ten został uwzględniony przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jako okres wykonywania pracy w warunkach szczególnych ze wskazaniem, że prace na stanowisku ślusarza zostały wymienione w Wykazie A Dziale XIV pod poz. 25 pkt. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego. W związku z powyższym organ rentowy nie kwestionował spełnienia przez niego przesłanki 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a wyłącznie przesłankę legitymowania się 25-letnim ogólnym stażem pracy wskazując, że na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentował on jedynie 24 lata, 6 miesięcy i 24 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy wskazał, że z przedłożonego przez niego zaświadczenia o zatrudnieniu, wystawionego przez byłego pracodawcę w dniu 26 listopada 1979 r. nie wynika, że z tytułu zawartej umowy o pracę były odprowadzane składki na ubezpieczenia społeczne. Na okoliczność zatrudnienia w spornych okresach czasu, tj. od dnia 12 marca 1977 r. do dnia 20 października 1977 r. oraz od dnia 15 listopada 1979 r. do dnia 22 listopada 1979 r. ubezpieczony przedłożył zaświadczenie z dnia 26 listopada 1979 r. oraz zawnioskował o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków. W konkluzji odwołania, ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie na jego rzecz prawa do dochodzonego świadczenia (odwołanie z dnia 31 sierpnia 2018 r. k. 3-6 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. nie spełnił przesłanki posiadania, co najmniej 25-letniego ogólnego stażu pracy. Zaznaczył, że zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 39), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie natomiast z ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1 przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Przepisami dotychczasowymi, o których mowa powyżej, są przepisy art. 32 powołanej ustawy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.). Stosownie zaś do treści § 4 ust. 1 pkt. 1 i 3 powołanego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Powyższe okresy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Organ rentowy dodał, że ubezpieczony udokumentował ogólny staż pracy w łącznym wymiarze jedynie 24 lat, 6 miesięcy i 24 dni. Wskazał, że do ogólnego stażu pracy nie zaliczył okresów zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 12 marca 1977 r. do dnia 20 października 1977 r. oraz od dnia 15 listopada 1979 r. do dnia 22 listopada 1979 r. w Warsztacie Elektromechanicznym Punkcie Usługowym T. S. z siedzibą w W., ponieważ w/w nie został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych na deklaracjach składanych przez płatnika. Tym samym na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony nie spełnił wymogu posiadania 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Na tej podstawie, organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do dochodzonego świadczenia (odpowiedź na odwołanie z dnia 27 września 2018 r. k. 10 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

I. P., urodzony w dniu (...), jest z zawodu szlifierzem. W dniu 2 lipca 2018 r. ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę. Do powyższego wniosku załączył informację o okresach składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy (wniosek z dnia 2 lipca 2018 r. wraz z załącznikami k. 1-9, tom II a.r., zeznania odwołującego k. 36 a.s.).

Ubezpieczony w okresie od dnia 3 września 1973 r. do dnia 28 lutego 1977 r. był zatrudniony w Fabryce (...) S.A. z siedzibą w W.. W okresie od dnia 3 września 1973 r. do dnia 16 sierpnia 1976 r. wykonywał pracę w charakterze

ucznia, natomiast w okresie od dnia 16 sierpnia 1976 r. do dnia 28 lutego 1977 r. pracował na stanowisku tokarza za wynagrodzeniem określonym według drugiej kategorii zaszeregowania osobistego w systemie akordowym ze stawką godzinową w wysokości 10.80 zł za godzinę pracy. Następnie w okresie od dnia 12 marca 1977 r. do dnia 22 listopada 1979 r. ubezpieczony I. P. był zatrudniony w Warsztacie Elektromechanicznym Punkcie Usługowym T. S. z siedzibą w W. na stanowisku ślusarza narzędziowego. Warsztat, w którym odwołujący wykonywał pracę zajmował się naprawą różnego rodzaju sprzętu, m.in. takiego jak lodówki, pralki, odkurzacze, szlifierki, wiertarki, czy też inne urządzenia elektromechaniczne. Warsztat mieścił się przy ul. 11 listopada w W.. Początkowo odwołujący przyuczał się do wykonywania zawodu ślusarza narzędziowego, obserwując pracę T. S. oraz pomagając mu w drobnych naprawach różnego rodzaju sprzętu. Z uwagi jednak na szybkie postępy w nauce, właściciel zakładu powierzył mu samodzielne stanowisko pracy, nie sporządzając przy tym umowy o pracę, jak również nie wpisując stosownej adnotacji w tym przedmiocie w książeczce ubezpieczeniowej. Ubezpieczony nie kwitował także odbioru wynagrodzenia, jak również nie podpisywał się na liście obecności, która nie była prowadzona przez właściciela warsztatu. Wszystkie obowiązki na stanowisku ślusarza narzędziowego wykonywał codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 16:00, a także w 2-3 soboty w miesiącu do godziny 14:00. Oprócz ubezpieczonego w w/w warsztacie był zatrudniony jeszcze jeden doświadczony oraz starszy od odwołującego pracownik, który wykonywał pracę ślusarza narzędziowego. W trakcie powyższego okresu zatrudnienia, ubezpieczony odbywał służbę wojskową w okresie od dnia 26 października 1977 r. do dnia 17 października 1979 r. Po zakończeniu służby wojskowej, ubezpieczony powrócił do pracy w macierzystym zakładzie pracy jednak już wtedy rozglądał się za nową pracą, która znajdowałaby się bliżej jego miejsca zamieszkania. Powyższa umowa o pracę została rozwiązana za porozumieniem stron w dniu 22 listopada 1979 r. W dniu zakończenia współpracy, T. S. wystawił ubezpieczonemu zaświadczenie, w którym potwierdził okres zatrudnienia oraz stanowisko pracy odwołującego. Z tytułu powyższego zatrudnienia ubezpieczony nie został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych na deklaracjach imiennych złożonych przez w/w płatnika składek (świadcstwo pracy z dnia 28 lutego 1977 r. k. 3, zaświadczenie z dnia 26 listopada 1979 r. k. 4, książeczka wojskowa k. 5, tom I a.r., zeznania świadka T. R. k. 34, zeznania świadka D. P. k. 35-36, zeznania odwołującego k. 36-37 a.s.).

W dniu 26 listopada 1979 r. ubezpieczony złożył podanie o pracę w T. Zakładach (...) z siedzibą w W., które zajmują się produkcją leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych. Do podania o pracę ubezpieczony załączył życiorys, w którym wskazał, że w okresie od dnia 12 marca 1977 r. do dnia 22 listopada 1979 r. był zatrudniony w Warsztacie Elektromechanicznym Punkcie Usługowym T. S. z siedzibą w W. na stanowisku ślusarza narzędziowego, przy czym w trakcie powyższego zatrudnienia odbywał służbę wojskową, a po jej zakończeniu powrócił do pracy w macierzystym zakładzie pracy. Podpisując w dniu 30 listopada 1979 r. umowę o pracę na czas nieokreślony, odwołującemu zostało powierzone stanowisko ślusarza za wynagrodzeniem zasadniczym według piątej grupy zaszeregowania ze stawką godzinową w wysokości 14,40 zł. W tej dacie, odwołujący odbył szkolenie wstępne w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie instruktażu ogólnego, jak i stanowiskowego. W kolejnych latach zatrudnienia wraz ze wzrostem umiejętności oraz nabyciem nowych kwalifikacji, ubezpieczony podpisywał kolejne angaże do umowy o pracę z dnia 30 listopada 1979 r., określające inne kategorie zaszeregowania z wyższą stawką godzinową. Od dnia 10 listopada 2011 r. ubezpieczony został oddelegowany do pracy w/w zakładzie pracy na Oddziale Usług i (...) na stanowisku rzemieślnik-ślusarz. Powyższy stosunek pracy został rozwiązany na mocy porozumienia stron z dniem 31 stycznia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. zaliczył okres zatrudnienia I. P. od dnia 30 listopada 1979 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. w T. Zakładach (...) z siedzibą w W. do stażu pracy w warunkach szczególnych, na co organ rentowy wskazał w piśmie procesowym z dnia 18 października 2018 r. W dniu 24 kwietnia 2018 r. w/w zakład pracy wystawił ubezpieczonemu świadectwo pracy w warunkach szczególnych, w którym potwierdził, że w okresie od dnia 30 listopada 1979 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. ubezpieczony wykonywał prace polegające na bieżącej konserwacji agregatów oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach, będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w Wykazie A na stanowisku ślusarza, określone w Dziale XIV pod poz. 25 pkt. 1 (świadcstwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 24 kwietnia 2018 r. k. 8, pismo organu rentowego z dnia 18 października 2018 r. k. 15, dokumentacja osobowa k. 44 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. wydał w dniu 5 lipca 2018 r., decyzję, znak:(...) na mocy, której odmówił ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że odwołujący nie udokumentował wymaganego 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego. Organ rentowy stwierdził, że ubezpieczony udokumentował ogólny staż pracy w łącznym wymiarze 24 lat, 6 miesięcy i 24 dni. Wskazał, że do ogólnego stażu pracy nie zaliczył okresów zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 12 marca 1977 r. do dnia 20 października 1977 r. oraz od dnia 15 listopada 1979 r. do dnia 22 listopada 1979 r. w Warsztacie Elektromechanicznym Punkcie Usługowym T. S. z siedzibą w W., ponieważ w/w nie został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych na deklaracjach składanych przez płatnika składek. Tym samym na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony nie spełnił wymogu posiadania 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy zaznaczył przy tym, że sprawa zostanie przedmiotem ponownego rozpatrzenia po dostarczeniu poświadczenia za w/w okres z Wydziału (...) i Składek lub informacji, do którego Oddziału odprowadzane były składki na ubezpieczenia społeczne. Na tej podstawie, organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do dochodzonego świadczenia (decyzja ZUS z dnia 5 lipca 2018 r., znak: (...) k. 10, tom II a.r.).

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego, I. P. złożył odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 31 sierpnia 2018 r. k. 3-6 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach niniejszej sprawy, jak również w aktach rentowych odwołującego. Zdaniem Sądu dokumenty, w zakresie w jakim Sąd Okręgowy oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dokumenty te nie były przez strony sporu kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem wynikające z nich okoliczności należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. Ponadto Sąd Okręgowy za podstawę ustaleń faktycznych przyjął wiarygodne zeznania ubezpieczonego I. P. (k. 36-37 a.s.) oraz świadka T. R. (k. 34-35 a.s.) i świadka D. P. (k. 35-36 a.s.), którzy potwierdzili okoliczności dotyczące zatrudnienia odwołującego w Warsztacie Elektromechanicznym Punkcie Usługowym T. S. z siedzibą w W.. Świadkowie, co prawda nie pracowali razem z odwołującym w w/w zakładzie pracy, jednak warsztat znajdował się niedaleko miejsca ich zamieszkania, czego widywali oni odwołującego przy pracy, natomiast świadek T. R. bardzo często przejeżdżając niedaleko warsztatu na motorze, zabierał odwołującego do domu. Zeznania świadków Sąd Okręgowy ocenił, jako wiarygodne biorąc pod uwagę fakt, iż świadkowie orientowali się, na czym polegała praca odwołującego w w/w zakładzie pracy, jak również widywali go w miejscu pracy przy wykonywaniu czynności pracowniczych. Zeznania te były spójne i logiczne, a nadto korespondowały z zeznaniami odwołującego oraz dowodami z dokumentów m.in. w postaci życiorysu z dnia 26 listopada 1979 r., w którym odwołujący wskazał na okres zatrudnienia w warsztacie w spornym okresie czasu. Mając na uwadze powyższe, Sąd nie odmówił w/w zeznaniom wiarygodności w jakiegokolwiek części.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie I. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. z dnia 5 lipca 2018 r., znak: (...)jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 39) wskazuje, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przy określaniu prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie ma żadnej swobody. Prace te ściśle i jasno zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43) – zwanym dalej rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego. Na wykazach prac zawartych w tym akcie prawnym, nie kończą się jednak ograniczenia dotyczące uprawnień z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownik musi ją wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy. Dodatkowo, zgodnie z powołanym rozporządzeniem, aby mężczyzna mógł nabyć prawo do emerytury powinien:

1. posiadać 25-letni okres zatrudnienia, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia);
2. wykonywać pracę wymienioną w Wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia;
3. osiągnąć wiek emerytalny wynoszący 60 lat (§ 4 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia) oraz
4. być zatrudnionym przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach (§ 4 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia).

Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r., II UKN 598/00). Świadectwo pracy w warunkach szczególnych jest jednak dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c. i nie stanowi dowodu tego co zostało w nim odnotowane. Taki walor mają wyłącznie dokumenty urzędowe, do których w myśl stosowanego a contrario art. 244 § 1 k.p.c. nie zalicza się świadectwa pracy, skoro nie zostało sporządzone przez organy władzy publicznej ani inne organy państwowe (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 grudnia 2013 r., III AUa 783/13). Dodatkowo należy podkreślić, że w razie wszczęcia postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania ubezpieczonego od odmownej decyzji organu rentowego w sprawie przyznania uprawnień do emerytury w wieku obniżonym, dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo do świadczenia. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być więc udowadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 32 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym przepisie, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach

określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., rozpatrując wniosek odwołującego I. P. o emeryturę, odmówił mu przyznania prawa do tego świadczenia wskazując, że z dokumentacji złożonej do akt sprawy nie wynika, aby w dniu 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony spełnił przesłankę ogólnego stażu pracy, wynoszącego dla mężczyzn, co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych (art. 184 ust. 1 pkt. 2 w związku z art. 27 ust. 1 pkt. 2 ustawy emerytalno-rentowej), ponieważ udowodnił wyłącznie 24 lata, 6 miesięcy i 24 dni ogólnego stażu pracy. W ocenie Sądu Okręgowego wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego daje jednak podstawę do stwierdzenia, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym przez prawo 25-letnim ogólnym stażem pracy. Zdaniem Sądu zaferowany w toku postępowania materiał dowodowy w postaci dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych oraz zeznających w sprawie świadków i samego ubezpieczonego potwierdził ponad wszelką wątpliwość że w okresie od dnia 12 marca 1977 r. do dnia 22 listopada 1979 r. (z przerwą na odbywanie służby wojskowej) I. P. był zatrudniony w Warsztacie Elektromechanicznym Punkcie Usługowym T. S. z siedzibą w W.. Nie bez znaczenia dla istoty zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia pozostaje również fakt, że w dokumentacji obrazującej okres zatrudnienia odwołującego od dnia 30 listopada 1979 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. w T. Zakładach (...) znajduje się podanie o pracę z dnia 26 listopada 1979 r. z załączonym życiorysem, w którym odwołujący opisał okres zatrudnienia w w/w Warsztacie w spornym okresie czasu. Fakt ten potwierdzili również świadkowie, a w szczególności świadek T. R., który zeznał, że przejeżdżając niedaleko warsztatu na motorze, po zakończeniu pracy zabierał odwołującego do domu. Wskazać przy tym należy, że brak zgłoszenia odwołującego do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych przez pracodawcę nie oznacza, że stosunek pracy w ogóle nie został nawiązany, a praca nie była wykonywana, albowiem pracownik nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne zaniedbania pracodawcy w zakresie zgłoszenia pracownika do ZUS. W tej kwestii wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Lublinie, wydając wyrok z dnia 30 lipca 2013 r. (III AUa 350/13), w którym stwierdził, że pracownika nie można obciążać ujemnymi skutkami zaniedbań pracodawcy w zakresie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i odprowadzania składek. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że ubezpieczony nie miał wiedzy, ani w tamtym okresie możliwości sprawdzenia, że pracodawca nie zgłosił go do ubezpieczeń społecznych. Po zakończeniu zatrudnienia w/w pracodawca wystawił mu natomiast zaświadczenie, w którym potwierdził okres zatrudnienia oraz stanowisko pracy odwołującego. Nie mogą więc obciążać go negatywne konsekwencje zaniedbań ze strony byłego pracodawcy i należy do ogólnego stażu pracy zaliczyć mu okres pracy wskazany w zaświadczeniu od dnia 12 marca 1977 r. do dnia 20 października 1977 r. oraz od dnia 15 listopada 1979 r. do dnia 22 listopada 1979 r. w Warsztacie Elektromechanicznym Punkcie Usługowym T. S. z siedzibą w W.. Po zaliczeniu w/w okresu pracy ogólny staż pracy ubezpieczonego na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi ponad 25 lat.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 5 lipca 2018 r., znak: (...) w ten sposób, że przyznał odwołującemu I. P. prawo do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych od dnia 1 lipca 2018 r., tj. od miesiąca, w którym został złożony wniosek, o czym orzekł w pkt. 1 sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Okręgowy orzekł w pkt. 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 9 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r. poz. 1800), zmienionego następnie rozporządzeniem z dnia 3 października 2016r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1668) i rozporządzeniem z dnia 20 września 2017r. (Dz. U. poz. 1797), zasądając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz I. P. kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Jednocześnie w pkt. 3 wyroku Sąd Okręgowy stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w wypłacie świadczenia, w oparciu o treść art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ustalenie, że odwołujący spełnił warunek posiadania wymaganego 25-letniego ogólnego stażu pracy, wymagało przeprowadzenia sądowego postępowania dowodowego, w tym dopuszczenia dowodu z zeznań świadków oraz przesłuchania odwołującego. Organ rentowy nie ma tych możliwości dowodowych w sprawach z zakresu ubezpieczeń

społecznych, gdyż ograniczony jest środkami dowodowymi wymienionymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49). Zgodnie z art. 118 ust. 1a ww. ustawy w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Działając zaś na podstawie powołanego przepisu, Sąd Okręgowy wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, powodującej opóźnienie w wypłacie świadczenia, mając na uwadze fakt, że dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń, co do okresu i charakteru zatrudnienia ubezpieczonego, mającego wpływ na jego prawo do wnioskowanego świadczenia.

Wobec powyższego, Sąd orzekł jak w pkt. 3 sentencji wyroku.

SSO Renata Gąsior

ZARZĄDZENIE

(...)